Hukuk Bölümü 1997/21 E. , 1997/20 K.

- SAHIL ŞERIDI IÇINDE VE RUHSATSIZ OLARAK YAPILAN INŞAAT NEDENIYLE 3194 VE 3621 SAYILI YASALAR UYARINCA KESILEN IDARI PARA CEZASININ KALDIRILMASI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN 3621 SAYILI YASA'NIN 15/B MADDESINE GÖRE IDARI YARGI YERINDE ÇÖ¬ZÜMLENMESININ GEREKTIĞI HK.

- İMAR KANUNU (3194) Madde 32
- KIYI KANUNU (3621) Madde 8
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14
- KIYI KANUNU (3621) Madde 4
- KIYI KANUNU (3621) Madde 15
- İMAR KANUNU (3194) Madde 42

"İçtihat Metni"

Davacı : A.Z.

Vekili : Av. N.K.

Davalı : Kocaeli Valiliği (İl Özel İdare Müdürlüğü)

Vekili : Av. E.T.

OLAY: Davacı, Kocaeli ili, Kandıra ilçesi, Kurtyeri Köyünde ruhsatsız ve kaçak olarak yapıldığı gerekçesiyle 16 adet inşaat için, 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca adına kesilen 840.160.000.- lira para cezasına ilişkin 21.3.1996 günlü, 117 sayılı Kocaeli İl Daimi Encümeni kararının iptali istemiyle idari yargı yerine dava açmıştır.

Sakarya İdare Mahkemesi; 16.7.1996 gün ve E:96/814, K:96/1584 sayı ile davacıya ruhsatsız inşaat yaptığından bahisle para cezası verilmesine ilişkin İl Daimi Encümeni kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün 3194 sayılı Yasanın 42. maddesine göre sulh ceza mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle davayı görev yönünden reddetmiş; karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı, idari yargı yerinde açtığı dava henüz sonuçlanmamış iken, aynı istemle 24.4.1996 tarihinde adli yargı yerinde de dava açmıştır.

Kocaeli 2. Sulh Ceza Mahkemesi; 19.8.1996 gün ve E.96/196, K.96/250 sayı ile, itiraz eden tarafından inşaa edilen yazlık konutların 3621 sayılı Kıyı Kanununun 4. maddesinde belirtilen mesafeler içinde olması nedeniyle Kocaeli İl Daimi Encümenince 3194 sayılı İmar Kanununa göre kesilen idari para cezasına karşı tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilmesi gerekirken görevli olmayan mahkemelerine başvurulduğu gerekçesiyle yapılan itirazı bu yönden reddetmiş; görevsizlik niteliği taşıyan bu karar da ilgililerce temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacının, 3.2.1997 tarihinde kayda giren dilekçesi üzerine Kocaeli 2. Sulh Ceza Mahkemesinin savcılık kanalıyla ilettiği 96/196 sayılı dosya Cumhuriyet Başsavcılığının 14.3.1997 günlü, 7/22818 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiş olup, böylece adlî ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde öngörüldüğü şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş bulunmaktadır.

İnceleme ve Gerekçe: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, Üyeler: O. Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr. Erol Alpar ve Ertuğrul Taka'nın katılmaları ile yaptığı 14.4.1997 günlü toplantıda, Raportör Hâkim İsa Yeğenoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erdoğan Güneş ile Danıştay Başsavcısı Yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları alındıktan sonra **gereği görüşülüp düşünüldü:**

Dava, ruhsatsız olarak inşaat yapıldığı gerekçesiyle 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerine göre idari para cezası kesilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

7.3.1996 günü düzenlenen yapı durdurma tutanağında, 4 blok, 16 daireden oluşan yazlık konut inşaatının ruhsatsız olduğunun ve kıyıya 100 metrelik mesafe içinde kaldığının saptandığı; Valilik Makamının 14.3.1996 günlü, ruhsatsız olarak yapılan inşaat sahibine 3194 sayılı Yasanın 42. maddesine göre verilecek para cezası hususunda karar istihsali yolundaki teklif yazısı üzerine İl Daimi Encümeninin 21.3.1996 günlü, 117 sayılı kararıyla, davacıya 840.160.000.- lira idari para cezası kesildiği; bunun tebliğine ilişkin 3.4.1996 günlü, 625 sayılı yazıda, 3194 sayılı Yasanın 42. maddesinin 5. fıkrasına göre cezanın tebliğinden itibaren 7 gün içinde sulh ve ceza mahkemesine dava açılabileceği belirtilmiş ise de; davalı idarenin savunmasında, söz konusu inşaatın ruhsatsız olması nedeniyle 3194 sayılı Yasaya aykırı olduğu gibi, 3621 sayılı Yasanın 4. ve 8. maddelerinde belirtilen yerlerde hiçbir yapı ve tesis yapılamayacağından ruhsat verilmesinin de mümkün olmadığının ileri sürüldüğü dosyada yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesinden anlaşılmaktadır.

3.5.1985 tarihli, 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesinin birinci fıkrasında, ruhsat alınmadan yapıya başlandığının ilgili idarece tespiti üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumunun tespit edilerek yapının mühürleneceği ve inşaatın derhal durdurulacağı; 42. maddenin birinci fıkrasında, ruhsat alınmadan yapılan yapının sahibine ve müteahhidine 500.000.- liradan 25.000.000.- liraya kadar para cezası verileceği; aynı maddenin beşinci fıkrasında ise, bu cezalara karşı cezanın tebliğinden itibaren yedi gün içinde sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 4.4.1990 tarihli, 3621 sayılı Kıyı Kanununun 4. maddesinde, Sahil Şeridi: Kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az100 metregenişliğindeki alan olarak tanımlanmış; 5. maddesinde, kıyıların Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve herkesin eşit ve serbest olarak yararlanmasına açık olduğuna, sahil şeritlerinde yapılacak yapıların kıyı kenar çizgisine en fazla50 metreyaklaşabileceğine işaret edilmiş; 6. maddenin birinci fıkrasında, kıyıda hiçbir yapı yapılamayacağı kuralına yer verilmiş; 14. maddede, bu Kanun kapsamında kalan alanlarda ruhsatsız yapılar ile ruhsat ve eklerine aykırı yapılar hakkında 3194 sayılı İmar Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı; 15. maddenin (b) bendinde de, bu Kanun kapsamında kalan alanlarda, Kanun hükümlerine uyulmadan ruhsatsız, ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılan yapıların sahiplerine ve müteahhidine, 3194 sayılı Yasada öngörülen para cezalarının iki misli para cezası verileceği ve cezalara karşı, cezaların tebliğinden itibaren en geç 7 gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Yargı merciinin bakmakta olduğu uyuşmazlığa, aynı anda birden fazla yasada farklı hükümlerin bulunması halinde diğer yasaya göre özel nitelik taşıyan yasa hükmünün uygulanacağı hukukun genel ilkelerinden olup; olayımızda genel nitelik taşıyan 3194 sayılı Yasada, idari para cezasına karşı adlî yargı yerine itiraz edileceği öngörülmüş olmasına karşılık, yasa koyucu tarafından, 3621 sayılı Yasada yer verilen yeni ve özel nitelik taşıyan düzenleme ile bu Yasaya aykırı yapılar için 3194 sayılı Yasada belirlenen cezaların iki misli olarak uygulanması öngörülürken itiraz mercii olarak da idari yargı yeri belirlenmiştir.

Belirtilen duruma göre ve yapı durdurma tutanağında ruhsatsız olarak yapılan yazlık konut inşaatının 100 metrelik sahil şeridi içinde kaldığının saptanmış olması ve idari para cezasının da İmar Kanununda öngörülen miktarların iki misli olarak uygulandığının anlaşılması karşısında, uyuşmazlığa konu edilen davanın, 3621 sayılı yasanın 15/b maddesi uyarınca idari yargı yerince çözümleneceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle Sakarya İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın i**dari yargı yerinde** görülmesi gerektiğine, bu nedenle Sakarya İdare Mahkemesinin 16.7.1996 günlü, 1996/841-1584 sayılı **görevsizlik kararının kaldırılmasına,** 14.4.1997 gününde **kesin olarak oybirliğiyle** karar verildi.